

TOIMITUSSOPIMUS ASIAKAS- JA POTILASTIETOJÄRJESTELMÄSTÄ

Liite TS2.4
Migraatiovaatimukset

VERSIOHISTORIA

Päivä	Versio	Kuvaus	Tekijä
12.3.15	3.0	<i>Tarjouspyynnön liitteeksi</i>	<i>Hanketoimisto</i>

SISÄLLYS

1.	JOHDANTO	4
1.1.	Migraatioiden ja konversioiden määrittelyt	4
1.2.	Dokumentin tarkoitus	4
2.	MIGRAATIO- JA KONVERSIOSTRATEGIA	5
2.1.	Migraatioiden tavoitteet	5
2.2.	Toiminnan tarpeet sekä viranomaisvelvoitteet ja lait	5
2.3.	Linjaukset ja oletukset	6
3.	MIGRAATIOVAATIMUKSET	8
4.	KÄYTETTÄVÄT ARKISTOINTIRATKAISUT	10

1. Johdanto

1.1. Migraatioiden ja konversioiden määrittelyt

Migraatioiden ja konversioiden määrittelyt koostuvat useasta erillisestä dokumentista, jotka yhdessä muodostavat kokonaisuuden. Dokumentit ovat

- TS 2.4 Migraatiovaatimukset
- TS 2.5 Konversiosuunnitelma
- TS 2.6 Konversiovaatimukset.

Migraatiovaatimukset-dokumentti kuvaa migraatioiden ja konversioiden linjaukset ja rajaukset sekä migraatiolaajuuden. Konversiosuunnitelma kuvaa lähestymistavan Toteutus-, Pilotti- ja Käyttöönottoprojekteissa¹ tehtäville tiedonsiirroille sekä konversiolaajuuden. Konversiovaatimukset-dokumentti kuvaa yksityiskohtaiset vaatimukset.

1.2. Dokumentin tarkoitus

Migraatiovaatimukset-dokumentti ohjaa ja tukee Toteutus-, Pilotti- ja Käyttöönottoprojekteissa tehtävien migraatioiden ja konversioiden suunnittelua ja toteutusta. Migraatiovaatimukset dokumentti on osa migraatioiden ja konversioiden määrittelyä. Dokumentti määrittää vaatimukset migraatiosuunnittelulle.

Migraatiovaatimukset-dokumentti kuvaa

- linjaukset sekä lähestymistavan tiedon siirroille
- migraatioiden laajuuden
- Järjestelmätoimittajalle asetetut migraatiovaatimukset
- lähtökohdat migraatioiden ja konversioiden tarkempaan suunnitteluun.

Migraatiovaatimukset-dokumentti ei kuvaa

- olemassa olevien tietovarastojen tietojen siirtojen linjauksia tai lähestymistapaa
- olemassa olevien erillisrekisterien tietojen siirtojen linjauksia tai lähestymistapaa

Dokumentin käyttäjiä ovat

- Apotti-hanketoimiston henkilöstö
- Apotti-hankinnassa mukana olevien Tilaajien toiminnan asiantuntijat sekä tietojärjestelmä- ja arkistointivastaavat
- Apotti-hankinnassa mukana olevien Tilaajien SOTE-toiminnan ammattilaiset
- Järjestelmätoimittajan tekniset sekä toiminnalliset asiantuntijat.
- Korvaantuvien tietojärjestelmien toimittajien tekniset sekä toiminnalliset asiantuntijat.

¹ Nämä kolme projektia muodostavat sopimuksen pääprojektit, lyhyesti Projektit.

2. Migraatio- ja konversiostrategia

2.1. Migraatioiden tavoitteet

Migraatio- ja konversiostrategian tavoitteena on yhtenäistää suunnittelulähtökohdat kaikkien Apotti-hankinnassa mukana olevien Tilaajien korvaantuvien tietojärjestelmien tietojen siirroille. Migraatioiden tavoitteena on siirtää korvautuvista asiakas- ja potilastietojärjestelmistä tarvittavat tiedot uuteen Järjestelmään tai mahdollistaa tietojen hyödynnettävyys, jotta toiminnan asettamat tarpeet sekä viranomaisvelvoitteet ja lakien ja asetusten vaatimukset täyttyvät.

2.2. Toiminnan tarpeet sekä viranomaisvelvoitteet ja lait

Migraatiovaatimukset, konversiolaaajuus sekä tietojen arkistointi on määritetty toiminnan tarpeiden sekä viranomaisvelvoitteiden ja lakien perusteella (katso Liite 3 TS2.31Konversiosuunnitelma).

Järjestelmässä olevia tietoja hyödynnetään sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaprosesseissa niitä toteuttavien ammattilaisten, asiakkaiden tai potilaiden toimesta. Toiminnan tarpeiden lähtökohdissa on määritetty ne tiedot, joiden tulee olla hyödynnettävissä Järjestelmässä toiminnallisen käyttöönoton mahdollistumiseksi.

Useat lait säätelevät tietojen hyödyntämistä Apotti-järjestelmässä. Näitä ovat laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (2007/159), laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992), laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), jäljempänä *asiakaslaki*, henkilötietolaki (523/1999), laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999), laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003), laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (617/2009), laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (661/2009), arkistolaki (831/1994) ja niiden nojalla säädetyt lait. Soveltuva lainsäädäntö tulee huomioida migraatio- ja konversiostrategian toteutuksessa.

Nykyisiin asiakas- ja potilastietojärjestelmiin kerättyihin tietoihin kohdistuvat arkistolaki (1994/831) ja sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista (2009/298). Lain ja asetuksen täyttymiseksi korvaantuvien tietojärjestelmien tietosisältöjen talteenotto ja säilyttäminen tulee varmistaa ennen kyseisen tietojärjestelmän poistamista.

Valmisteilla olevasta lainsäädännöstä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki sekähallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 10 ja 14 §:n muuttamisesta muuttavat mahdollisesti edellä esitettyjä lakeja ja asetuksia. Dokumentissa 03 TS 2.1 Toteutus- ja Hankintarenkaankäyttöönottoprojektien kuvaus on koottuna luvussa 5.3.1 lista tiedossa olevista lakimuutoksista. Migraatio- ja konversiostrategian toteutuksen tulee vastata kulloinkin voimassa olevaa Suomen ja EU:n lainsäädäntöä.

2.3. Linjaukset ja oletukset

Nykyisten asiakas- ja potilastietojärjestelmien tietojen rakenteellisuudessa on puutteita ajatellen niiden siirtämistä tulevaan Järjestelmään. Tämä on seurausta nykyjärjestelmien teknisistä ratkaisuista ja niiden elinkaaren aikana tapahtuneista muutoksista esim. organisaatioissa, toimintaprosesseissa, kirjaamiskäytännöissä ja laissa. Tietojen kirjaamiskäytännöt vaikuttavat myös tallennettujen tietojen rakenteellisuuteen ja laatuun. Tilaajien nykyinen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkenttä on hyvin hajanainen, eivätkä tietojärjestelmien tiedot ole yhtenevin menetelmin siirrettävissä Järjestelmään. Kaikkien tietojen konvertointi ja siirtäminen ei täten ole kustannus-hyötynäkökulmasta tarkoituksenmukaista. Konversiokustannus nousisi helposti suureksi, koska tietojen puhdistaminen ja jatkojalostaminen vaatisi huomattavia resursseja, eikä se kaikissa tapauksissa olisi edes mahdollista puutteellisten tietojen takia. Tämä näkemys perustuu kokemuksiin vanhoista asiakas- ja potilastietojärjestelmien tietojen konvertoinneista sekä raportteihin vastaavien hankkeiden käyttöönotkokokemuksista.

Kansalliset palvelut mahdollistavat niihin arkistoitujen tietojen hyödynnettävyyden sekä tarjoavat standardoituja menetelmiä, joita tulee ensisijaisesti hyödyntää osana Apotti-hankkeessa tehtävissä tietojen siirroissa.

Migraatio- ja konversiostrategian linjaukset

- Konversiolaajuus pyritään pitämään mahdollisimman pienenä.
- Kansallisesta potilastiedon arkisto -palvelusta tuodaan Järjestelmään tarvittavat ja erikseen sovittavat tiedot omien rekisterien osalta.
- Ydinjärjestelmien tietoja siirretään arkistoon tai tulevaan Järjestelmään.
- Erillisjärjestelmien tietoja arkistoidaan tai siirretään täydentäen ydinjärjestelmien tiedonsiirtoja.
- Pysyväisluonteiset toiminnan tarvitsemat tiedot, joita ei konvertoida, arkistoidaan.
- Toiminnan ohjaukseen ja suunnitteluun tarvittavat tiedot konvertoidaan tarpeellisessa laajuudessa.
- Tietojen arkistoinnissa hyödynnetään ensisijaisesti kansallisia palveluja sekä HUS:n XDS-yleisarkistoa tai vastaavaa yleisarkistojärjestelmää.
- Varmistuksen ja palautuksen pitää olla mahdollista konversioprosessin suorituksen aikana lähde- ja kohdejärjestelmän osalta.
- Paluu lähdejärjestelmän käyttöön saa sisältää erillisiä tiedonsiirtoja.

Migraatio- ja konversiostrategian oletukset

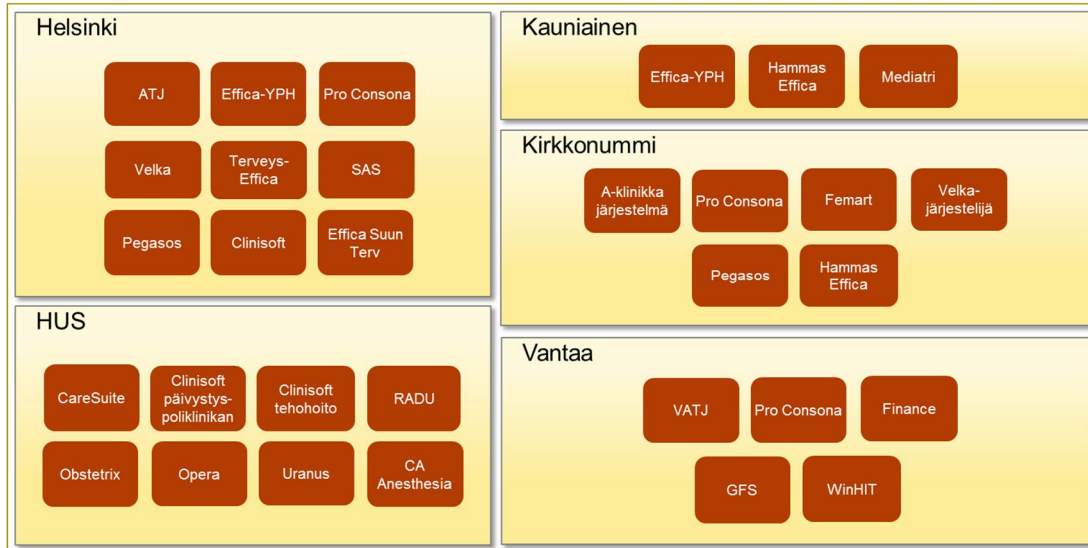
- Nykyisten asiakas- ja potilastietojärjestelmien tiedot ovat puutteellisia rakenteellisuudeltaan.
- Sosiaalihuollon toiminnassa ei ole käytössä yhtenäisiä luokituksia, käytäntöjä ja termistöjä.
- Arkistointiratkaisuja ei ole kattavasti käytössä nykyisten asiakas- tai potilastietojärjestelmissä.
- Potilastiedon arkisto -palvelun käyttöönotto tarjoaa arkistointiratkaisun potilastietojärjestelmille ja mahdollistaa osalle potilastiedoista rakenteisen arkistoinnin.
- Kansallinen sosiaalihuollon asiakastietovaranto (KanSa) tulee tarjoamaan arkistointiratkaisun sosiaalitoimen tietojärjestelmien asiakastiedoille.

- Tietojen omistaja voi tuoda KanTan potilastiedon sekä KanSan asiakastiedon arkisto -palveluista tietojärjestelmään omien rekisteriensä osalta.
- KanSa tulee perustumaan KanTa-palvelun kanssa yhtenevään teknologiaan sekä ohjeistuksiin (ml. vanhojen tietojen arkistointi).
- Sosiaalihuollon palvelussa syntyvät potilastiedot voidaan arkistoida Potilastiedon arkisto -palveluun.

Migraatio- ja konversiostrategia ei ota kantaa migraatioiden ja konversioiden suorittamisen ennakkovaatimuksiin, konversioiden laatukriteereihin, käytettäviin työkaluihin, konversioiden aikaiseen varmennusstrategiaan tai palautusprosessiin. Nämä tulee kuvata tietojärjestelmäkohtaisesti tehtäviin konversiosuunnitelmiin.

3. Migraatiovaatimukset

Järjestelmällä osittain tai kokonaan korvaantuvat tietojärjestelmät, joiden tietojen siirtäminen kuuluu Projektien laajuuteen, on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Projektien migraatiolaajuus

Osa korvaantuvien tietojärjestelmien toiminnallisuudesta ei tule korvaantumaan kokonaisuudessaan Järjestelmällä.

1. Kuntien sosiaalihuollon järjestelmien (ATJ, VATJ, Pro Consona sekä Effic-YPH) osalta Järjestelmään ei tule siirtymään perustoimeentulotuen käsittely ja maksatus (70-80 % kaikesta toimeentulotuesta). Nämä toiminnallisuudet siirtyvät kunnilta Kelalle v. 2017. Toiminnan aikana kertyneet historiatiedot on arkistoitava.
2. Helsingin Effic-YPH:n ja Vantaan VATJ:n varhaiskasvatuksen toiminnallisuudet eivät tule siirtymään Järjestelmään.
3. Helsingin ATJ:n ja Vantaan VATJ:n maksuliikenteeseen liittyvät toiminnallisuudet eivät tule siirtymään Järjestelmään.
4. Vantaan Finance tietojärjestelmän sosiaalisen luototuksen lainakannan hoitotiedojen käsittelyyn liittyvät toiminnallisuudet tulevat korvaantumaan Järjestelmällä.

Kirkkonummen A-klinikka järjestelmän, Femartin ja Velka-järjestelijän osalta ei Järjestelmätoimittajan kohdistu migraatiovaatimuksia. Tarvittavat tiedon siirrot tullaan toteuttamaan itsenäisesti Kirkkonummen toimesta osana Hankintarenkään käyttöönottoja.

Vaatimukset Järjestelmätoimittajalle:

Järjestelmätoimittajan vaaditaan osallistuvan 03 TS2.5 Konversiosuunnitelma ja 03 TS2.6 Konversiovaatimukset -dokumenttien asettamien vaatimusten mukaisesti Projektien

migraatiolaajuuteen tunnistettujen tietojärjestelmien tietojen siirtoon 03 TS2.4 Migraatiovaatimukset - dokumentin luvussa 3 esitetystä laajuudesta.

4. Käytettävät arkistointiratkaisut

Korvaantuvien tietojärjestelmien tietojen arkistoinnin toteutuksessa tullaan käyttämään seuraavia arkistointiratkaisuja:

- Korvaantuvien sosiaalihuollon tietojärjestelmien tiedot arkistoidaan ensisijaisesti kansalliseen sosiaalihuollon asiakastietovarannon (KanSa) vanhojen asiakastietojen arkistoon.
- Korvaantuvien terveydenhuollon tietojärjestelmien tiedot arkistoidaan ensisijaisesti kansallisen terveysarkistopalvelun (KanTa) potilastiedon arkisto -palveluun sekä kansallisen terveysarkistopalvelun vanhojen potilastietojen arkistoon. Tietosisällöt, joita ei voida arkistoida potilastiedon arkisto -palveluun, arkistoidaan HUS:n XDS-yleisarkistoon.
- Teknisten tietojen (mm. käyttöloki) arkistointiin käytetään erillistä arkistointiratkaisua.

Kansa-hankkeen hankesuunnitelman (2015) mukaan kansallisen sosiaalihuollon asiakastietovarannon pilotointi ajoittuu vuodelle 2018. Projekteissa tullaan tarvitsemaan erillinen sosiaalihuollon väliaikaisarkisto, jos hankkeen ensimmäisen (Pilottiprojekti) käyttöönoton aikataulu ei mahdollista Kansan hyödyntämistä.